

Stiftpoëzie

Tijdens het panelgesprek op de Dag van de Poëzie (21 april 2010) verwees een van de deelnemers naar een nieuw genre.

Ideaal dus om daar ook met de leerlingen rond te werken.

Lesverloop (1 lesuur)

1 Oriëntatie

Heeft iemand al gehoord van 'stiftpoëzie'? Enig idee wat dit zou kunnen betekenen?

2 Voorbereiden

Lees de tekst (bijlage 1 – De Standaard online, 9 april 2010).

Beantwoord dan de volgende vragen:

- Naar aanleiding van welke gebeurtenis werd dit artikel geschreven?
- Wat is 'stiftpoëzie'?
- Wat is volgens de auteur kenmerkend voor dit genre?

3 Uitvoeren (leerlingen krijgen tijdschrift of krant)

Zelf aan de slag. Zie bijlage 2.

4 Reflecteren

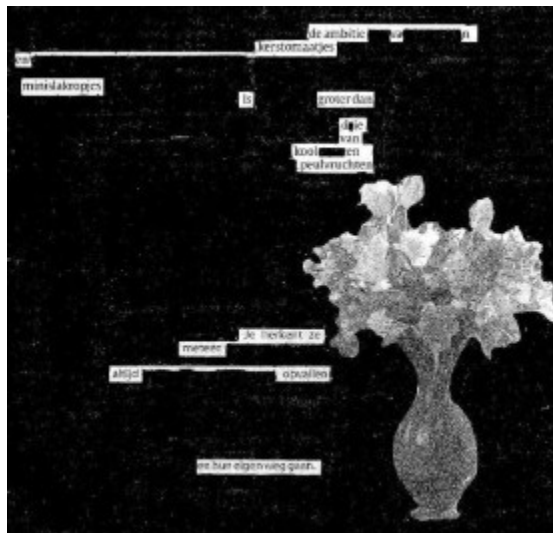
Leerlingen stellen hun 'eindproduct' voor en vertellen over hun ervaringen.

*Meestal geven ze aan dat dit toch niet zo eenvoudig is.

Bijlage 1

De democratie van de STIFTpoëzie vrijdag 09 april 2010

Auteur: Sarah Vankersschaever

'Ambitie' van Dimitri Antonissen.

BRUSSEL - CLOSE-UPDICHTERS SCHRAPPEN TEKST TOT ZE POEZIE

OVERHOUDEN Stiftpoëzie maakt opgang. Dimitri Antonissen publiceert met 'Schrap me' de eerste Vlaamse stiftdichtbundel.

Van onze redactrice

Schrijven is schrappen, dat wisten we onderhand wel. Maar wat de stiftdichter Dimitri Antonissen na zijn werkuren als nieuwschef van *Het Laatste Nieuws* met de kranten aanvangt, hadden we moeilijk kunnen vermoeden. De woorden waarmee de Vlaamse schrijver en journalist overdag de krantenpagina's vult, schraapt hij 's avonds met een zwarte viltstift weer vakkundig weg. Om poëzie over te houden.

'Overdag scan ik de krant op nieuws, 's avonds scan ik ze op poëzie', vertelt Antonissen. 'De gedichten in *Schrap me* tonen aan dat er in de Vlaamse kranten ongelooflijk veel mooie woorden en zinnen tussen de regels sluipen.'

Ondertussen doet Antonissen het bijna blind. 'Vaak heb ik een artikel waarin ik zit te stiftdichten zo vaak gelezen, dat de ontbrekende woordschakel me soms 's avonds in bed te binnen schiet. Dan klikt alles samen.'

Godfather

Toch is Dimitri Antonissen niet de *godfather* van de stiftpoëzie, die stilaan tot een genre aan het uitgroeien is. De stiftdichttechniek gaat terug op de toeval-spielerei van de dadaïsten, die maar wat graag teksten tot lyrische flarden verknipten, om ze dan als absurde poëziefarden

aan elkaar te kleven.

De techniek overleeft tot op vandaag. Stiftdichten duikt vaak op tijdens schrijfworkshops om de creativiteit van de deelnemers te stimuleren. Schrijvers en dichters hoeven met een gevuld blad voor de neus immers niet te vrezen voor een *writer's block*. De taal is er, ze hoeft enkel nog geschrappt te worden. Een beetje zoals Michelangelo's beeldhouwfilosofie: 'het beeld zit al in de steen, je moet het er alleen nog uithalen'.

Een van de eerste dichters die de stiftdichttechniek serieus namen, is de Amerikaan Austin Kleon. Hij brengt op 13 april zijn eerste stiftdichtbundel *Newspaper blackout* uit. Dimitri Antonissen was hem in Vlaanderen voor: hij bracht zonet zijn bundel *Schrap me* uit.

'Ik heb het concept van Kleon gepikt maar dat is niet erg, Kleon heeft het ook van iemand anders gepikt. Maar hij is wel de eerste die het stiftdichten serieus nam.'

Om kans te maken om als een apart genre in de boekenrekken terecht te komen, moet de stiftpoëzie zich natuurlijk kunnen onderscheiden. 'Stiftpoëzie is zeer visueel', pleit Antonissen. 'Het mooie eraan is dat je persoonlijke poëzie maakt met de woorden van een ander. Als ik nu door de bundel blader, merk ik hoezeer het mijn tekst en mijn taal geworden is. Je zou het ook als literair samplen kunnen beschouwen, zoals de schrijver Ivo Victoria het noemde. Ik gebruik namelijk iets bestaands om er iets nieuws mee te maken. Recyclage dus.'

'Je hoort dichters ook vaak zeggen "mijn eerste versie stond snel op papier, maar nadien heb ik nog maanden zitten schrappen." Ik sla gewoon een stap over en begin met schrappen. Maar dan wel schrappen in het kwadraat. De gedichten zijn daardoor meestal vrij kort. Je gedicht stopt waar de inspiratie op de krantenpagina zoek raakt. Ik noem stiftpoëzie de "Ramones van de poëzie": tel tot vier, knipper met je ogen en het gedicht is voorbij.'

Het maakt stiftpoëzie tot een erg democratisch genre. 'Iedereen doet het, van jongeren tot grootmoeders. De komende weken organiseren we met het jongerentheaterhuis Villanella in Antwerpen een stiftdichtwedstrijd.'

De collega's op de krantenredactie zijn alvast enthousiast. '*Schrap me* is ook een beetje hun bundel. Ik heb hen bedankt voor de mooie én de overbodige woorden.'

'Schrap me' door Dimitri Antonissen. Uitgegeven bij Wintertuin, 94 pagina's, 17,50 euro.

Bijlage 2

Hoe gaat het in zijn werk? Heel eenvoudig:

1. je neemt een krant, tijdschrift, boek, cursus,
2. en een zwarte dikke stift en een liniaal;
3. vervolgens lees je de tekst en pik je er hier en daar woorden uit die bij elkaar gaan horen, je maakt een gedicht;
4. die woorden laat je wit, de rest van de tekst maak je zwart;
5. zo verschijnt er uit de oorspronkelijke tekst jouw gedicht;
6. je kan nog verder proberen gaan en proberen te spelen met de vorm die verschijnt, of dat als uitgangspunt nemen.